

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/32/2023
Identifikačné číslo spisu:	3121204000
Dátum vydania rozhodnutia:	30.05.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:3121204000.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore navrhovateľky Y. X., narodenej XX. P. XXXX, M. X., Q. Q. XXX, zastúpenej advokátom Mgr. Petrom Miklóssym, Vráble, Hlavná 1221, proti osobe zapísanej v katastri nehnuteľností Y. I., rodenej W., narodenej XX. T. XXXX, S., XX. E. XXXX/XX, za účasti Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik, organizačná zložka OZ Považie, Trenčín, Hodžova 39, IČO: 36 038 351 a Slovenský pozemkový fond, Bratislava, Búdková 36, IČO: 17 335 345, o potvrdenie vydržania, vedenom na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 19Vyd/1/2021, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 27. októbra 2022 sp. zn. 19Co/73/2022, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 27. októbra 2022 sp. zn. 19Co/73/2022 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením zo dňa 16. júna 2022 č. k. 19Vyd/1/2021-31 rozhodol tak, že:

Súd návrh navrhovateľky na potvrdenie vydržania vlastníckeho práva zamieta (prvý výrok).

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (druhý výrok).

1.1. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z aktuálneho výpisu z LV č. XXXX pre kat. územie M. X. vyplýva, že na uvedenom liste vlastníctva je ako výlučná vlastníčka nehnuteľností zapísaných na tomto liste vlastníctva ako: pozemok parc. registra „E“ č. 7913/1 - orná pôda o výmere 380 m² a pozemok parc. registra „E“ č. 7913/2 - orná pôda o výmere 541 m², evidovaná Y. I., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom XX. E. XXXX/XX, S.. Ako titul nadobudnutia je uvedená pod V-4002/2021 - Kúpna zmluva N 64/2021, NZ 16162/202 zo dňa 03.06.2021 - zm.č. 284/21.

1.2. V predmetnej veci navrhovateľka uviedla, že jej matka B. W., nar. XX.XX.XXXX, zomr. dňa XX.XX.XXXX, nadobudla kúpou od Y. U., nar. XX.XX.XXXX pozemok s parc. č. 6500 v kat. území M. X., vedený v pozemkovoknižnej vložke č. 706. Podľa navrhovateľky dokladom potvrdzujúcim kúpu predmetného pozemku je Dotazník a čestné vyhlásenie na registráciu a spoplatnenie zmluvy zo dňa 29.12.1970. Podľa Identifikácie parciel č. j. 937/70 zo dňa 29.12.1970 časťou pozemku s parc. č. 6500 je podľa vtedajšieho stavu v evidencii nehnuteľností pozemok s parc. č. 7913 - roľa o výmere 929 m². Práve tento pozemok mala matka navrhovateľky po jeho kúpe darovať navrhovateľke, ktorá ho od roku

1970 užíva a obhospodaruje. Navrhovateľka však v konaní nijako neosvedčila existenciu titulu, od ktorého odvodzuje vydržanie vlastníckeho práva k predmetnému pozemku. Darovanie zo strany svojej matky navrhovateľka len tvrdí bez toho, aby uvádzala akékoľvek bližšie konkrétne okolnosti, za akých malo k darovaniu dôjsť, či a kedy bola uzavretá darovacia zmluva, čím by sa tvrdenie navrhovateľky o darovaní javilo ako dôveryhodnejšie. Na osvedčenie tohto svojho tvrdenia navrhovateľka nepredložila súdu žiadne dôkazy, z ktorých by sa dalo vyvodiť, že k uzatvoreniu darovacej zmluvy, a teda k darovaniu predmetného pozemku skutočne došlo, a že vôbec je možné od takéhoto titulu odvodzovať vydržanie vlastníckeho práva navrhovateľkou. Čestné prehlásenia navrhovateľky a jej blízkych osôb o tom, že navrhovateľka dlhodobo a nerušene užíva pozemok, ktorý mala kúpiť jej matka a následne jej ho mala darovať, podľa názoru súdu samé osebe nie sú spôsobilé osvedčiť existenciu titulu, od ktorého navrhovateľka odvodzuje svoje vlastnícke právo. Taktiež navrhovateľkou predložený Dotazník a čestné vyhlásenie na registráciu a spoplatnenie zmluvy, podpísané prevádzajúcou Y. U. a nadobúdateľkou B. W. dňa 29.12.1970, týkajúci sa zamýšľaného prevodu pozemkov parc. č. 6500, parc. č. 6511 a parc. č. 6878 v kat. území M. X., nijako neosvedčuje, že medzi Y. U. a matkou navrhovateľky B. W. skutočne došlo k uzatvoreniu písomnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti, predmetom ktorej by bol pozemok s parc. č. 6500, a ani jej následnú registráciu štátnym notárstvom tak, ako to vyžadoval Občiansky zákonník v ust. § 46 v spojení s ust. § 134. Požiadavka, aby zmluvy o prevode vlastníctva k nehnuteľnosti mali písomnú formu a aby boli registrované štátnym notárstvom, bola pritom v Občianskom zákonníku upravená jasne. Súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že oprávneným držiteľom nehnuteľnosti, ktorý je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že je jej vlastníkom, nemôže byť ten, kto do jej držby vstúpil na základe zmluvy o prevode nehnuteľnosti, ktorá nebola uzatvorená v písomnej forme (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27.01.2015, sp. zn. 4Cdo/361/2012). Dobrá viera držiteľa sa musí vzťahovať na všetky právne skutočnosti, ktoré majú za následok nadobudnutie veci alebo práva, ktoré je predmetom držby, teda aj na existenciu platnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti. Pokiaľ niekto vstúpi do držby nehnuteľnosti po 1. apríli 1964 na základe zmluvy o prevode nehnuteľnosti, ktorá nebola uzatvorená v písomnej forme, nemôže byť so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu nehnuteľnosť patrí a nemôže byť držiteľom oprávneným. Držba nehnuteľnosti opierajúca sa o ústnu zmluvu nemôže viesť k vydržaniu nehnuteľnosti (viď rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/137/2011). Pre úplnosť je potrebné ešte spomenúť rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 29.05.2012, sp. zn. 22Cdo/4173/2010 alebo uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 27.10.2010, sp. zn. 4Cdo/283/2009, podľa ktorých držba nehnuteľnosti uchopená na základe kúpnej zmluvy, ktorá nebola vložená do verejných kníh a pre nedostatok intabulácie sa tak nestala účinnou, nie je oprávnená.

1.3. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti musel súd konštatovať, že navrhovateľka jednoznačne a hodnoverne neosvedčila, že splnila podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam vydržaním. Súd poukazuje na to, že na potvrdenie vydržania vlastníckeho práva postupom podľa § 359a a nasl. CMP musí byť vydržanie vlastníckeho práva riadne osvedčené, a to nad akékoľvek rozumné pochybnosti, ktorá podmienka však v danej veci splnená nebola. Keďže nebolo osvedčené splnenie predpokladov pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním a vydanie vyzývacieho uznesenia, súd návrh navrhovateľky na začatie konania o potvrdení vydržania v súlade s ustanovením § 359e ods. 2 CMP zamietol.

1.4. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, keďže súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v § 53 až 55 CMP, v dôsledku ktorej by bolo odôvodnené priznať nárok na náhradu trov konania jednému účastníkovi konania voči druhému. Napokon aj vzhľadom na skutočnosť, že návrh bol zamietnutý a podľa § 359e ods. 3 CMP o zamietnutí návrhu súd rozhoduje bez potreby vyjadrenia ostatných účastníkov a bez nariadenia pojednávania, pričom rozhodnutie o zamietnutí návrhu sa doručuje len navrhovateľovi, dotknutá vlastníčka Y. I. doposiaľ nemá vedomosť o podanom návrhu a žiadne trovy konania jej nevznikli.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 27. októbra 2022 sp. zn. 19Co/73/2022 rozhodol tak, že:

Uznesenie súdu prvej inštancie potvrdzuje (prvý výrok).

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (druhý výrok).

2.1. V odôvodnení odvolací súd uviedol, že navrhovateľka odvodzuje vydržanie vlastníckeho práva k

predmetným nehnuteľnosťami od darovacej zmluvy, na základe ktorej mala predmetné nehnuteľnosti nadobudnúť od svojej matky. V konaní o potvrdení vydržania je potrebné skúmať najskôr právny titul, od ktorého vydržanie vlastníckeho práva odvodzuje navrhovateľ, a až potom, pokiaľ sa takýto titul (hoci domnelý) preukáže, je potrebné skúmať právny titul nadobudnutia vlastníckeho práva jeho predchodcu.

2.2. Nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam podľa právnej úpravy účinnej od 1.4.1964, rovnako ako v súčasnosti vyžadovalo existenciu titulu (zmluva) ako aj spôsobu nadobudnutia, a to (od 1.4.1964 do 31.12.1991) registráciu štátnym notárstvom (s výnimkou, v určitom období, prevodov do tzv. socialistického vlastníctva, tu však zjavne nejde o takýto prípad). Zmluvy o prevode nehnuteľností museli mať aj v relevantnom období písomnú formu (§ 46 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Absencia predpísanej písomnej formy viedla k absolútnej neplatnosti takých úkonov. Navrhovateľka pritom neosvedčila existenciu písomnej darovacej zmluvy medzi jej matkou ako dárkyňou a navrhovateľkou ako obdarovanou.

2.3. Ústna darovacia zmluva k nehnuteľnosti mohla byť len domnelým titulom nadobudnutia vlastníckeho práva. Avšak právna úprava nadobúdania vlastníckeho práva v čase, kedy malo dôjsť k darovacej zmluve, bola celkom jednoznačná a zrozumiteľná, obsahujúca konkrétne ustanovenia o písomnej forme takéhoto úkonu a spôsobe nadobudnutia vlastníckeho práva (registrácia štátnym notárstvom). Pokiaľ navrhovateľka predpokladala, že môže nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti na základe ústnej darovacej zmluvy, išlo o jej právny omyl, vychádzajúci z neznalosti celkom jednoznačnej a zrozumiteľnej právnej úpravy, ktorý je však omylom neospravedliteľným. Súd prvej inštancie odkázal na niektoré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, potvrdzujúce tento právny názor, a preto správne dospel k záveru, že na strane navrhovateľky nebola osvedčená dobromyseľnosť jej držby (aj keď nepretržitosť a nerušenosť držby nemusela byť sporná).

2.4. Vzhľadom na vyššie uvedené (neosvedčenie titulu dobromyseľnej držby na strane navrhovateľky) nebolo potrebné ďalej skúmať titul držby na strane jej matky. Odvolací súd však považuje za potrebné uviesť, že aj na vydržanie vlastníckeho práva matkou navrhovateľky by bolo potrebné aplikovať vyššie uvedené zásady (vrátane existencie titulu nadobudnutia, ktorý môže síce byť domnelý, ale musí ísť o dobromyseľnosť v zmysle ospravedliteľného omylu, pričom neznalosť celkom jednoznačnej právnej úpravy nemožno považovať za ospravedliteľný omyl).

2.5. Vzhľadom na skutočnosť, že nebolo osvedčené, že navrhovateľka nadobudla vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam vydržaním, pričom táto skutočnosť nevyplývala ani zo šetrenia súdom prvej inštancie, odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správne potvrdil.

2.6. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov konania nemá nárok na ich náhradu. Osobám, ktoré označila navrhovateľka ako účastníkov konania ani ostatným účastníkom konania (§ 359c ods. 2 CMP) nebol návrh doručený, teda im žiadne trovy nevznikli a súd nezistil žiadne dôvody pre priznanie náhrady trov podľa ustanovení § 53 až § 55 CMP.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala navrhovateľka (ďalej aj „dovolaťka“) dovolanie. Prípustnosť dovolania odôvodňovala ust. § 420 písm. f) CSP a ust. § 421 ods. 1 písm. c) CSP.

3.1. K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Za uvedenú právnu otázku navrhovateľka považovala otázku „splnenia zákonom stanovených podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním“. Uviedla, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) CSP je relevantná právna otázka, ktorá už bola dovolacími senátmi riešená, pri jej riešení sa ale vyskytla nejednotnosť navonok prejavená v prijatí odlišných právnych názorov. Uvedená právna otázka splnenia zákonom stanovených podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

3.2. Poukázala na jednej strane na právne závery obsiahnuté v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/117/94 (R 44/96), v ktorom sa uvádza: „K oprávnenej držbe (pozemkov) došlo po dohode o ich kúpe, o ktorej súdy nemali pochybnosti. Skutočnosť, že nedošlo k perfektnej, teda k platnej kúpnej zmluve, na posudzovanie oprávnenosti tejto držby to nemalo podstatný vplyv. Platnosť nadobúdacieho právneho titulu je rozhodujúci len pri prevode vlastníctva na základe právneho úkonu. O takúto formu nadobudnutia vlastníctva v prejednávanej veci však nešlo, ako na to správne poukázal už

odvolací súd, ale nadobúdacím titulom bolo vydržanie. Pri posudzovaní nadobudnutia vlastníctva vydržaním môže byť prípadný iný úkon ohľadne spornej veci iba okolnosťou, svedčiacou o dobromyseľnosti (bona fidae) držiteľa veci. Na rozhodné okolnosti pre vydržanie vlastníctva poukázala aj konštantná judikatúra súdov ešte pred účinnosťou novely Občianskeho zákonníka - zákon č. 509/1991 Zb. konštatovaním, že „Na rozdiel od preukazovania vlastníctva nebude treba, aby nadobúdateľ preukazoval platný právny dôvod nadobudnutia - riadny prechod vlastníctva, ale len okolnosti svedčiace o poctivosti nadobudnutia, v tom je základný rozdiel medzi ochranou vlastníctva a ochranou držby“ (zbierka rozhodnutí č. 45, zoš. č. 9 - 10/1986 strana 193). K počiatku oprávnenej držby (k prechodu od počiatočnej predchádzajúcej detencie predmetných pozemkov) u nadobúdateľov, ako to vyplýva z výsledkov vykonaného dokazovania, došlo podľa názoru dovolacieho súdu najneskôr 17. mája 1953, kedy došlo k prvej platbe. Preto treba považovať za správny právny záver prvostupňového súdu, že už v roku 1953 začala plynúť 10 ročná vydržacia lehota nepretržitej držby, pôvodnou vlastníčkou ničím nenarušovanej, ani spochybňovanej, ale ani inými tretími osobami.“

3.3. Na druhej strane stoja právne závery, že súčasťou všetkých okolností, na ktoré je pri dobromyseľnosti potrebné brať zreteľ, aj právne podmienky prevodu nehnuteľnosti. Toto riešenie právnej otázky splnenia podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním je reprezentované rozhodnutiami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/283/2009 (R 73/2015), 4Cdo/361/2012 (R 74/2015), 5Cdo/49/2010, 3Cdo/97/2009, 3MCdo/7/2010, 3MCdo/8/2010 a 6MCdo/5/2010.

3.4 Posúdenie všetkých vyššie uvedených skutočností a okolností (aj pri neperfektnosti a neformálnosti zmluvy) svedčí v prospech oprávnenej držby a poctivosti nadobudnutia na strane navrhovateľky. Potom (za prípadného súčasného použitia právnej domnienky dobromyseľnosti držby v zmysle ust. § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka) vykonané dokazovanie potvrdzuje dôvodnosť návrhu. Dotknuté pozemky poctivo a v súlade s dobrými mravmi oprávnene držala a nadobudla (a ako jediná nadobudnúť mohla) navrhovateľka.

3.5. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP dovolateľka uviedla, že uznesenie odvolacieho súdu považuje za arbitrárne, respektíve porušenie práva na spravodlivý proces vidí v tom, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (respektíve aj súdu prvej inštancie) nespĺňa zákonné kvalitatívne požiadavky, keďže nedáva odpovede na podstatné a právne relevantné skutočnosti vyplývajúce z vykonaného dokazovania.

3.6. V danom prípade má navrhovateľka za to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (respektíve aj súdu prvej inštancie) neobsahuje náležitosti uvedené v ust. § 220 ods. 2 CSP. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (respektíve aj súdu prvej inštancie) absentuje posúdenie všetkých podstatných skutkových tvrdení a podstatných skutočností vyplývajúcich z dôkazov, ktoré sú uvedené vyššie a ktoré sa týkajú splnenia podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva navrhovateľkou vydržaním k predmetným pozemkom.

3.7. Pokiaľ mal súd za to, že navrhovateľka dostatočne nepreukázala niektorú zo skutočností, na základe ktorých nadobudla vydržaním vlastnícke právo k dotknutým pozemkom (napríklad darovanie predmetných pozemkov), mal súd postupom podľa ust. § 359e ods. 1 CMP vyzvať navrhovateľku na označenie ďalších dôkazov. Pokiaľ tak súd prvej inštancie neurobil, porušil právo navrhovateľky na spravodlivý proces a nevykonal všetky dôkazy, ktoré vykonané mohli a mali byť. Poukazuje pritom na povinnosť súdu zistiť skutočný stav veci ako aj na vyšetrovací princíp, ktorým je konanie podľa CMP vedené (článok 6 základných princípov, § 35 a 36 CMP).

3.8. Súd prvej inštancie konkrétne v danej súvislosti pochybil aj v tom, že v rámci šetrenia, ktoré mohol a mal spraviť na základe ust. § 359e ods. 1 CMP, nezabezpečil dedičské rozhodnutie, na základe ktorého mali nadobudnúť spoluvlastnícke podiely k dotknutým pozemkom predchádzajúcej spoluvlastníčky Q. P., rodená P., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom M. X. XXX (v podiele 1) a Y. W., rodená U., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom M. X., T. XXX (v podiele 1), ktoré boli zapísané v údajoch katastra nehnuteľností (v liste vlastníctva č. 5215, ako s titulmi nadobudnutia uvádzanými uzneseniami 29D/694/2007, respektíve 22D/994/2017), respektíve doklady, na základe ktorých mala dotknuté pozemky nadobudnúť spoluvlastníčka Y. I.. V katastri nehnuteľností sa nachádzajú ďalšie listiny týkajúce sa predmetných pozemkov, ktoré bolo dôvodné, aby súd v rámci šetrenia podľa § 359e ods. 1 CMP vyžiadal. Súd prvej inštancie teda nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci, keď z katastra nehnuteľností nevyžiadal všetky právne, technické a mapové podklady týkajúce sa dotknutých

pozemkov. Poukazuje pritom opäť na povinnosť súdu zistiť skutočný stav veci, ako aj na vyšetrovací princíp, ktorým je konanie podľa CMP vedené (článok 6 základných princípov, § 35 a § 36 CMP). Súd prvej inštancie tak nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci, porušil právo navrhovateľky na spravodlivý proces a toto pochybenie odvolací súd nenapravil.

3.9. Navrhla, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a zároveň aby aj zrušil uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie odvolacieho súdu vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je prípustné i dôvodné.

5. V podanom dovolaní dovolateľka uplatnila dovolacie dôvody v zmysle § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. c) CSP, pričom vec prejednávajúci senát považoval v tomto prípade za opodstatnené dať prednosť vecnému prieskumu napadnutého rozsudku odvolacieho súdu pred procesným prieskumom (pozri obdobne rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/198/2019, 4Cdo/200/2019, 4Cdo/36/2020, 8Cdo/28/2017).

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9. Podľa § 359e ods. 2 CMP súd návrh na začatie konania o potvrdení vydržania uznesením zamietne, ak zistí, že nie sú splnené podmienky na vydanie vyzývacieho uznesenia podľa § 359f ods. 1.

10. Podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka v aktuálne účinnom znení, ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená.

11. Podľa § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka v aktuálne účinnom znení, oprávnený držiteľ sa stáva vlastníkom veci, ak ju má nepretržite v držbe po dobu troch rokov, ak ide o hnutelnosť, a po dobu desať rokov, ak ide o nehnuteľnosť.

12. Dovolateľka namieta, že rozhodnutie odvolacieho súdu v danom spore záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, konkrétne „splnenie zákonom stanovených podmienok nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním“. Poukázala na jednej strane na právne závery obsiahnuté v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/117/1994 (R 44/96), v ktorom sa uvádza, že pri posudzovaní nadobudnutia vlastníctva vydržaním môže byť prípadne iný úkon ohľadne spornej veci iba okolnosťou, svedčiacou o dobromyseľnosti (bona fidae) držiteľa veci. Na rozhodné okolnosti pri vydržaní vlastníctva poukázala aj konštantná judikatúra súdov ešte pred účinnosťou novely Občianskeho zákonníka - zákon č. 509/1991 Zb. konštatovaním, že „na rozdiel od preukazovania vlastníctva nebude treba, aby nadobúdateľ preukazoval platný právny dôvod nadobudnutia - riadny prechod vlastníctva, ale len okolností svedčiace o poctivosti nadobudnutia,

v tom je základný rozdiel medzi ochranou vlastníctva a ochranou držby“. Ďalej uviedla, že na druhej strane stoja právne závery, že súčasťou všetkých okolností, na ktoré je pri dobromyseľnosti potrebné brať zreteľ sú aj právne podmienky prevodu nehnuteľností. Toto riešenie právnej otázky je reprezentovaná viacerými rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/283/2009 (R 73/2015), 4Cdo/361/2012 (R 74/2015), 5Cdo/49/2010, 3Cdo/97/2009, 3MCdo/7/2010, 3MCdo/8/2010, 6MCdo/5/2010.

13. Predmetnú dovoláciu otázku riešil Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veľkom senáte občianskoprávneho kolégia, keď v rozsudku zo dňa 13. mája 2024 sp. zn. 1VCdo/1/2024 vyslovil právnu vetu „právny titul je len jedným z dôkazov preukazujúcich dobromyseľnosť držiteľa a oprávnenosť držby, preto jeho nedostatok pre účely vydržania sám o sebe nemôže zapríčiniť neoprávnenosť držby. Rozhodujúcim vždy bude, či držiteľ konal poctivo, teda, napríklad či za držanú vec zaplatil dohodnutú sumu, prípadne poskytol iné dohodnuté plnenie alebo preukázateľne išlo o dar ako bezodplatné plnenie.“

14. V kontexte horeuvedeného najvyšší súd uzatvára, že dovolaním napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Z uvedených dôvodov preto dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

15. V súvislosti s námietkou dovolateľky o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia dovolací súd uvádza že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu zodpovedá právnomu posúdeniu veci, ku ktorému dospel odvolací súd. Vzhľadom na konštatované nesprávne právne riešenie podstaty prejednávaneho sporu odvolacím súdom považuje preto dovolací súd za nadbytočné zaoberať sa kvalitou odôvodnenia jeho rozhodnutia, nakoľko vec bude znovu predmetom rozhodovania pred odvolacím súdom, ktorému sa vec vracia na ďalšie konanie.

16. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

17. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.